

27. IV. 1941 - 27. IV. 1951

27. april 1941 bo trajen spomenik v zgodovinskem razvoju sloven. naroda. Ostro loči dobo po Cankarju označene slovenske zemlje s praznim rodoljubstvom in poklekanjem pred tujcem in izkoriščevalcem ter novo dobo, ko se je slovenski človek pokazal v vsej veličini borca za svobodo in pravico vseh, ne le svojega naroda.

Moramo pa priznati, da ta prelomnica v življenju slovenskega naroda ni prišla tako nepričakovano in brez objektivnih priprav. Svoj zarodek ima Osvobodilna fronta v delu Komunistične Partije, ki se je v vsej življenski dobi stare Jugoslavije edina borila za pravice, za osvoboditev proletarja in malih delovnih ljudi, za notranjo in zunanjo svobodo človekova. V tej težki in dolgotrajni borbi Partije se je izkristaliziral politični program Fronte kot ljudske organizacije, ki mu je okupacija dodala še narodno osvobodilni poziv. V tej dolgotrajni predapriliški borbi, v številnih štrajkih in spopadih, ki jih je bojevala Partija, se je krog članov Partije in pristašev boja za odpravo razrednih in nacionalnih krivic večal, ter s tem ustvarjal kader, ki je bil sposoben sprejeti program Osvobodilne fronte. Pravilno informiranje slovenske javnosti o fašistični nevarnosti po KP je zaupanje ljudi v OF in Partijo, kot vodilno silo gibanja, še povečalo.

Tudi v kranjskem okraju, zlasti v mestu Kranju in Tržiču, so bili objektivni pogoji za narodnoosvobodilno gibanje zreli. Delavstvo je že ob raznih stavkah v teh mestih pokazalo svojo revolucionarnost. Upliv dela Partije v Kranju, Tržiču in okoliških krajih je bil viden. Številna društva kmečkih fantov in deklet v okraju, ki so se razvijala pod vodstvom Partije, so prenašala nov naprednejši duh tudi med kmečko mladino.

Ustanovitev OF dne 27. 4. 1941 je potem takem le dosledno nadaljevanje dela Komunistične Partije, ki je postavila narodnoosvobodilno gibanje slovenskih množic na najširša tla družbenega boja proti zasužnjevalskim in reakcionarnim silam, ki so doobile svoj najvišji izraz v fašističnih državah.

Prve oborožene skupine so formirale partiske celice na področju Tržiča, Kranja in Škofje Loke, ki so razširile svoje delovanje na Poljansko dolino, Škofjeloško hribovje in Jelovico.

Preden se je pričela nemška ofenziva je bilo osvobojeno veliko področje na Gorenjskem, zahodno od Škofje Loke pa vse do Bohinjskega kota in Polhograjskih Dolumotov.

Snovanje frontnih odborov je šlo vse bolj v širino. Po vseh krajih so se snovali odbori fronte, žena in mladine, ki so razširjali propagandni material, dobavljali živež, orožje, sanitetni material in obliko za borce. Malo je ljudi, ki niso bili povezani z osvobodilnim gibanjem. Prav zaradi tega množičnega zajetja ni uspelo razbiti enotnosti gorenjskega prebivalstva z belogardističnimi postojankami, ki so jih postavili v nekaterih krajih. Ti so morali odkrito v službo okupatorja in se mu udinjati kot brezpogojno poslušen sluga.

Kolikor večji je bil bes okupatorjev, čim večje so bile žrtve, toliko večji je bil odpor prebivalstva. Streljanje talcev, izseljevanje in zapiranje, mučenje, uboje in zločini vseh vrst niso mogli steti odporne zavesti ljudstva. Zgodovina narodno osvobodilnega gibanja Fronte je del zgodovine vsakega posameznika. Večina prebivalstva je s krvjo in brezmejnem trpljenjem dokazala svojo privrženost ideji svobode in pravnežnega družbenega življenja. Od otrok v najnežnejših letih pa do starcev pred grobovi je bila sklenjena — od jekla močnejša zvezra odpora do krvnikov slovenskega naroda. Domovinska ljubezen se je manifestirala v najvišji obliki. Z njo je bil tesno spojen socialni momnet, ker so se ravno nekdanji oblastniki in mogotci povezali z okupatorjem, ter je zato patriotična zavest dobivala vse bolj razredni, socialni značaj.

Skromna je vsaka črtica o herojskem odporu ljudstva, organiziranega v osvobodilni fronti pod vodstvom Partije — Tita. Ljudstvo je vsak dan žrtvovalo svojo kri za novo življenje. Herojstva mož, žena, otrok in starcev so viden izraz novega duha, zavesti novega človeka, vzgojenega v stalnem sovražnem stiku z zločinci fašistične družbe. Osvobodilna fronta je preustvarila Slovenca, dala mu zavest borca, svobodnega človeka, ustvarjalca novega sveta. Cankarjev „hlapec“ je umrl, rodil se je ponosen Slovenec, borec, širokogrueden ustvarjalec.

Vse nadaljne delo frontovcev v času obnove in graditve socializma sledi iz velikih preizkušenj, ki jih je doživeljil naš narod. Zavest lastne odgovornosti do napredne slovenske in vse jugoslovanske domovine izvira iz velikega spoznanja, da si mora vsak narod usodo kovati sam. Zato je bil tak silen polet v času obnove, tako ogromna in požrtvovalna dejavnost, da se čim prej zacelijo rane dni borbe.

Naši racionalizatorji, novatorji, udarniki in prestovoljni delavci rastejo iz velike patriotske zavesti, ki jo je vzbujala Osvobodilna fronta. Pravilno presojanje mednarodne situacije, zlasti po napadu informirovskih in sovjetske države je posledica velikih izkuštev in pravilnega tolmačenja Fronte in Partije.

Delo Fronte na vseh področjih našega družbenega življenja je neizčrpano. Ustvarila je novega človeka. In ta novi človek zida tovarne, šole, zadružne domove, se bori za naprednejšim gledanjem na prirodu in družbo, ustvarja nove kulturne vrednote, raste politično in nazorsko, skratka Fronto je pod vodstvom Partije dosegla, da je vsa domovina eno samo 'veliko gradilišče objektov in duha.'

Tudi najtežjo preizkušnjo po osvoboditvi, izzivanja in napade SZ in informirovskih držav prenaša novi človek z zaupanjem v zmagovitost resnice, v moč progresivnih sil na svetu, ki bodo prej ali slej dokončno zmagale.

Kaj pomeni Fronto našemu človeku kažejo priprave na proslavitev 10. občinstve nejhe ustanovitve. Po vseh mestih in vseh je praznično navdušeno razpoloženje. Ideja Fronte živi v ustvaritvah, v dejavnosti in junaštvu njenih članov. Preko vseh težav in zaprek gradi novo svetlejše življenje.

Tekmovanje v „Iskri“ pred 10-letnico OF

Zavedajoč se velikih pridobitev, ki jih je delavski razred dosegel v OF pod vodstvom naše Partije, je delovni kolektiv Iskra organiziral tekmovanje v čast 10. občinstve OF slovenskega naroda.

Podvojili smo delo v trdnem prepričanju, da je zavest naših delavcev toliko trdna, da bo premagala vse težave in zagotovila končno zmago veliki ideji, za katero je naše ljudstvo žrtvovalo nešteto dragocenih življenj.

Vsak član našega kolektiva se je seznamil z globino in herojskim delom Osvobodilne borbe.

V času šestmesečnega tekmovanja smo izpolnjevali planske naloge v povprečju: po assortimentu 76.2%, po obsegu 99.5% po vrednosti 103.3%.

Tekmovanje med brigadami je dobitno borbni značaj, saj se je produktivnost dela zvečala za 13.2%, kvaliteta pa se je izboljšala za 2.4%. Vrednost ure se je dvignila od 81.50 din na 93 din.

Racionalizatorji so s svojimi predlogi samo v času tekmovanja prihranili podjetju 6.730.000 din.

Revolucionarna pot naših delavcev pa je zahtevala tudi napredek v vzgoji in mišljenju samem. V šestih mesecih smo imeli 198 raznih predavanj in množičnih sestankov, 700 delavcev načrtno študira v raznih tečajih, 550 pa jih poseča seminarje PAZ-a.

Uspešno so začeli z delom 4 sindikalni

Naj živi 1. maj - pregled borbenih in delovnih uspehov, praznik graditve socializma Titove Jugoslavije

Delavci praznujejo prvi maj kot svoj borbeni praznik že 65 let. Prvega maja 1886. leta so delavci ZDA organizirali generalni štrajk, ko so stopili v splošno borbo za osemurni delovni čas, proti brezdušnemu izkoriščanju kapitalistov. V Chikagu so tedaj policisti pobili in ranili veliko delavcev, nad mnogimi pa so izvršili smrtno odsodbo na vešilih. Leta 1889. je konгрès II. internationale v Parizu proglašil Prvi maj za borbeni dan mednarodnega proletariata. Ta dan pomeni delavcem vsega sveta izpoved, da se odločno borijo za izboljšanje življenskih pogojev in pregledujejo svoje dosežene uspehe, hkrati je to pregled njihovih borbenih sil za končno zmago.

Jugoslovanski proletariat ima za seboj slavno zgodovino neizprosne in krvave borbe z razrednim sovražnikom kapitalistične Jugoslavije. Vsa peganjanja, zapori, glavnjače, odločne borbe železničarjev od Zaloške ceste dalje, od trdnevnih ljudskih oblasti v Trbovljah (1920.) preko vseh stavk — tudi gladovnih — tako naših rudarjev, kovinarjev, tekstilcev, gradbincev, lesnih delavcev, grafičarjev in ostalih, je naš proletariat v daljših ali krajših, večkrat generalnih štrajkih in na protestnih zborovanjih, krepil svojo enotnost in udarno silo ter rušil obstoj in varnost kapitalističnega družbenega reda.

Stopnjevale pa so se borbe in pomembnejše so bile zmage zlasti po 1. 1937., ko je tov. Tito prevzel vodstvo avantgardne Partije delavskega razreda, ki jo je očistil vseh prikritih sovražnikov delavskega gibanja, oportunistov in revisionistov ter ostalih kapitalističnih agentur v delavskem gibanju samem. Borbeni in enotni delavski razred z revolucionarno, monolitno komunistično partijo na čelu, se je uspešno uprl vgoru barbarskih okupatorjev. Tak delavski razred je bil pravljeno na 2. strani.)

red je bil pred desetimi leti — ob ustanovitvi Osvobodilne fronte — njen najvrstejši temelj in udarna pest v vsej dolgi borbi vse do danes.

V slavnih dneh oborožene borbe proti okupatorju je naš delavci razred praznival svoj delavski praznik z orožjem v roki. Iz prelite krvi v tej borbi se je rodil najdragocenejši plod te borbe — bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov. Delavski razred Jugoslavije je na čelu vseh delovnih ljudi vod vodstvom Partije in težkih gibanjih, ki so izvršili tudi svojo internacionalno dolžnost. Vera v zmago resnice in pravice ter visoka zavest, da se je treba z vsemi silami boriti proti suženjstvu in mračnjaštvu, proti fašističnemu nasilju, ga je vodila v tej borbi do končne nacionalne in socialne zmage, tako nad okupatorji kot nad domačimi razrednimi sovražniki.

Ze šestič praznuje jugoslovansko delovno ljudstvo Prvi maj v osvobojeni domovini. Prvi maj, ki ga praznjujemo, je pri nas praznik veselja in zmag. Naš najbolj zatrani delavski razred je postal vladajoči razred. Naš delovni razred pa postaja vedno številnejši, vedno več nas je v novih tovarnah, vedno večje množice so zbrane okoli Partije. Iz lastnih sil sestavljamo močno ljudsko armedo zavestnih in nemohljivih borcev, vsak čas pripravljenih, da branijo neodvisnost in mirno graditev socializma.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Desanka Maksimović:

Spomin na vstajo

Srbija je velika skrivnost: dan ne ve, kaj kuha noč, niti noč, kaj zarja snuje, grm ne ve, kaj grm sosednji sanja, niti ptič, ki v njih domuje, za vseh vej dejanja.

Kuščar ne ve, kaj pod kamenom se plazi, niti koruzni storž ne slut, kaj pripravlja sosednja njiva, Vse spremeni se v slednji minutni ni ga kotička ne lista, ki skrivnosti ne skriva.

Kdo ve, kaj s sabo prinaša ta svetla, kristalna rosa; in klici, ki s hriba na hrib se čujejo, ki z njimi se sosed sosed oglasa, bogve, če zarote ne kujejo.

Kdo v tej deželi bi mogel vedeti, kaj še nedolžna dekliza v nedrjh nosi, kakšne težke skrivnosti drži v svojih rokah dete, in kam so namenjene starke, zgrbljene, v molk odete.

V teh krajih tod še vetrovi, in vonji, potoki in reke, pa tudi cerkveni zvonovi prenašajo tajne vesti; in kdo ve, kaj tam za ovinkom, kjer cesta zavije v hoto, neznanega nate preži.

V tej deželi še zajčji stopinji in sledi volovskih kopit sovrag bi verjeti ne smel.

Mordá so domenki, skrivnosti, še pesni žanrij sredi njiv, odmevi sekire po hosti in tihih uspavank napev.

Opomba: Desanka Maksimović spada med najboljše živeče srbske pesnike. Izdana je že precej pesniških zbirk, največ med obe ma vojnoma, živahno pa se udejstvuje tudi po drugi svetovni vojni. Živi v Beogradu,

Naj živi 1. maj

(Nadaljevanje s 1. strani)

Mi se veselimo, ker je danes Prvi maj, ker je to praznik naših velikih uspehov, ker imamo čisto vest, da smo storili svojo dolžnost. Nobenega nismo izdali, nikogar prodali, nikogar oklepetali in na to svojo politiko smo ponosni. Tisti iz SZ pa, ki tako z nami delajo, se bodo nekoč pred vestejo svetovnega proletariata zgrozili.

Posebno letos se veselimo praznika Prvega maja. Za nami so zmage in uspehi, kakršnih do sedaj niso dosegli še nikjer na svetu. V preteklem letu je naš delavski razred prevzel vodstvo in gospodarstvo gospodarskih podjetij. Funkcija države prehaja neposredno na ljudske množice. Delavski sveti in upravljeni odbori v podjetjih in višjih gospodarskih združenjih, sveti državljanov, sveti potrošnikov, stanovanjski sveti, ljudska inšpekcija, zbori zadružnikov, zbori volivev itd. so najdemokratičnejši organi naših delovnih ljudi. Pri nas je birokratičnemu zmaju odsekana glava in tragika primera birokratske kaste v Sovjetski zvezzi se nam ne more ponoviti.

Naš delavski razred, ki je tudi po osvoboditvi doprinašal nadčloveške napore, se dobro zaveda, da pod vodstvom svoje Partije in tovariša Tita z doslednim izvajanjem linije marksistično leninistične teorije rešuje krizo v delavskem gibanju sveta, ki jo je povzročila Sovjetska zveza, in daje perspektivno smer izhoda iz sedanje zmude. Delavski razred sveta se bo ob letošnjem Prvem maju ponovno zamislil in zavedel, da mu ruska birokracija in ruski bajonet ne bodo prinesli osvoboditev in sreče izpod jarma izkoriščanja in zatiranja. Pri tem je dovolj zgovorna priča proletariat Češke, Poljske, Madžarske, Bolgarije in ostalih satelitov Sovjetske zvezze, ki je sedaj prav tako izkoriščan kot nekdaj — če ne še bolj. Proletariat vsake države mora do maksimuma mobilizirati in organizirati svoje borbene sile za resnično osvoboditev in šele tedaj bo iskal podporo ostalih, zares demokratičnih naprednih sil izven svoje domovine.

Prav to je naš proletariat in vse delovne množice neprestano učila naša Partija in tovariš Tito in prav zaradi te zavesti smo zmagovali v najtežjih dneh naše slavne zgodovine. In prav zato smo še odločnejši in še bolj enotni ob vseh nizkotnih napadih informbirojevskega tabora. Danes smo bolj kot kdajkoli pripravljeni, da se kot en mož upremo vsakemu napadalcu, ki bi hotel zaslužniti našo slavno domovino, ki bi se hotel polasti bogastva naše zemlje in okoristiti z uspehi naparov našega dela. Ta nevarnost pa nam sedaj grozi samo od informbirojevcov — poslušnih lakajev Kremja.

Ko se ob teošnjem Prvem maju veselimo uspehov in napredka, bomo istočasno pregledali tudi naloge in dolžnosti v tem času. Še naprej moramo razvijati in poglabljati ljudske demokratične organe, da bo v njih sodelovalo, odločalo in gospodarilo vse delovno ljudstvo. Se naprej bomo razvijali in spopolnjevali naše borbene tradicije, da bo vsak, prav vsak, obvladal orožje in vojno tehniko, da bo sovražnik vedel, da mu pri nas ne bo lahko — kot to ni bilo lahko agresorju zadnje vojne na naših svetih tleh. Danes smo mnogo bolj oboroženi in mnogo bolj pripravljeni; danes se zavedamo, da moramo in da bomo branili našo veliko socialistično stavbo, ki jo sami gradimo — za sebe in za svoje otroke.

Janko N. Rogelj:

Stara mati partizanka

(Nadaljevanje in konec)

Slika je predstavljala starega moža, bližu osmdeset let, z dolgo brado in brkami, toda še prilično korenjaka.

"In baš sedaj je moral umreti, ko smo prišli v svobodo, ko smo spet prosti na svoji zemlji," tarna mala žena, ter nadaljuje: "Nimamo še vsega, kar bi radi, toda Lahov ni več tukaj, ki so bili tako zoperni."

Moja uganka še ni rešena. Sin in mati, oče mrtev? Kako se vse to ujema, ko je Stane doma nekje na Dolenjskem; tam ima očeta in mater, brate in sestre. Saj tako mi je pripovedoval.

Stane me predstavi kot Slovence iz Amerike. S plamenečim pogledom me pozdravi, s koščeno in utrujeno roko mi prijema prste, z levico si briše solzne oči z vogalom predpasnika.

"Iz Amerike?"

"Da, iz Amerike."

"Koliko let ste že tam?"

"Sest in trideset bo v jeseni."

O lokalni industriji v OLO Kranj-okolica

Lokalna industrija OLO Kranj-okolica sicer ni obširna, je pa precej pomembna za gospodarstvo našega okraja. Pred kratkim je naša industrija prevzela od republike industrije dve novi podjetji.

Tovarna finega gohištva v Tržiču je znana po svojih odličnih izdelkih v vsej Jugoslaviji in celo v inozemstvu. Drugo podjetje je tovarna furnirja Bodovlje pri Skofji Loki. To podjetje je važno zaradi tega, ker je med redkimi podjetji v državi, ki izdelujejo furnir in vezane plošče. Se posebej pa je podjetje važno za naš okraj, ker je pri nas razvito mizarstvo in je povpraševanje po teh artiklih zelo veliko. Da se je ta panoga lesne industrije tako razvila, smemo pripisati temu, da imamo vse surovine razen kemikalij in drugih drobnih potrebščin. Ob zelo težkih delovnih pogojih obratujeta Okrajno mizarstvo podjetje v Struževem in Tovarna Roleta. Podjetji imata zelo slabe obratne prostore, tako, da je to velika ovira za povečanje proizvodnje in dosega kapacitet podjetja. Priponiti moramo, da imata podjetji zelo velike režijske stroške itd. Zato je nujno, da se podjetji premestita v boljše in pravnejše prostore, da bodo kapacitete obrata izkoriscene. Opozoriti moramo posebno na podjetje "Roleta", ki je edino tovrstno podjetje v državi in je povpraševanje po izdelkih "Roleta" zelo veliko. Da se kolektiv resnično trudi, je dokaz to, da je 15. januarja 1951. že izpolnil svoj petletni izdelek.

Našo lesno industrijo nekako dopoljuje okrajna žaga Britof. To podjetje izvršuje planske naloge in reže les za reprodukcijo, ki ga potrebuje naša lesna predelovalna industrija. Delovni kolektiv podjetja se zaveda svojih nalog za skupnost in se trudi, da svoje naloge čimprej in čim bolje izpolni.

V Cešnjevku imamo okrajno opekarno, ki služi okrajnemu gospodarstvu. Podjetje bi imelo možnost razširitve in povečanja proizvodnje, ako se napravi novo krožno peč. Ves dosedanji trud uprave podjetja in tudi okraja za novo krožno peč se je izjavil. Tu obstajajo vse možnosti in vsi pogoji, da bi se proizvodnja najmanj podvajila, kvaliteta gline je pa taka, da bi odgovarjala tudi za votlake in strešno opeko. Ker je dograditev nove peči za naše okrajno gospodarstvo velikega pomena, se bomo še v bodoče trudili, da nam načrt uspe.

To so podjetja okrajnega značaja. Imamo pa še nekatera druga industrijska podjetja, ki so krajevnega, zadružnega značaja in spadajo pod operativo Sveta za lokalno industrijo. Če gremo po Selški dolini pridemo do Zelezničkov, kjer je zadružna kovinarjev "Niko". To so svoje vrste mojstri. Precizna

Ko bodo ob tem Prvem maju in ob deseti obletnici Osvobodilne fronte po naši domovini plapolale narodne in proletarske zastave, ko bodo igrale godbe koračnice, ko bodo odmevale delavske, partizanske in narodne pesmi, ko si bomo tovarisko čestitali k prazniku, bomo vedeli, da je to naš čas in da bo tak, kot ga bomo sami hoteli, tudi v bodoče. Tovariš Tito pravi: "Kmetje v zadružah, ki jih sami upravljajo, in delavci v tovarnah, ki jih odslej sami upravljajo, imajo zdaj svojo usodo zares v lastnih rokah."

Pri nas so ljudstvo, Partija, Fronta in Tito — eno!

Naj živi Prvi maj, dan solidarnosti delavskega razreda vsega sveta — praznik graditve socializma Titove Jugoslavije!

"Jej, dej, to je že dolgo, koliko smo mi že v tem času pretrpeli," dostavlja.

Stane nato predstavi še voznika. Mati ga gleda. Takrat sem videl v tem obrazu prebolete skrbi preteklih let. Iz obraza bi čital povest njenega težkega življenja zadnjih pet in trideset let. Pričelo se je s prvo svetovno vojno, nadaljevalo med italijansko suženjsko dobo, znova vzplamelo ob drugi svetovni vojni ter zagorelo, ko se je pričela osvobodilna borba njenega naroda na obeh straneh italijanske meje.

Segla je v roke vozniku, pogledala po vseh treh ter grede v vežo rekla: "Lačni ste, malo počakajte."

Z vprašajočimi očmi pogledam Staneta. To je bilo dovolj. Prisede na drugi stol in pripoveduje:

"Za časa osvobodilne borbe sem bil nastanjen v tej hiši več mesecov. Tu je bil stan prosvetnega oddelka naših brigad, tu v tej hiši smo pisali in tiskali partizansko literaturo. Tu so se ustavljali kurirji, pričnali novice ter odnašali tiskano besedo med naše borce. Gospodarja te hiše sta nam bila tako dobra in naklonjena, vse bi naredila za nas. Samo ena bolj jima je težila razboleti sreči, priklicala solze v oči,

šestila, analitske tehnice, laboratorijske potrebsčine, vse to postavlja Zeleznički med znane kraje Jugoslavije. Poleg tega izdelejo pisarniške predmete, štedilnike in orodje. Kolektiv je dober in discipliniran, kar se je pokazalo tudi na letni skupščini zadruge, kjer so dajali člani dobre našete in predloge novemu upravnemu odboru.

Poleg navedene zadruge pa je v Zelezničkih tudi usnjarna, ki zaposluje dobre strokovne moči. Obrat je sicer primitiven in ni moderniziran, vendar je kolektiv strokovno tako na višku, da lahko izdeluje dobre izdelke. V Skofji Loki je mestno podjetje "Odeja", ki izdeluje prešite odeje. Kolektiv se trudi, da zadovolji potrebe po teh artiklih in da na trgu res kvalitetne izdelke.

Naj omenimo še pilarno "Triglav" v Tržiču, ki izdeluje pravovrste pile. Obrat je v slabih kletnih prostorih, ki ovirajo proces dela. Takih obratov v državi ni mnogo in so pilarski strokovnjaki redki. Da se kolektiv resnično trudi, je dokaz to, da je 15. januarja 1951. že izpolnil svoj petletni plan.

Podjetja lokalne industrije so plansko zadolžena in nekatera so planske naloge že izpolnila ter celo plan presegla. Povsod v lokalni industriji so izvoljeni delavski sveti in upravljeni odbori, ki se zavedajo svojega dela in pravilno gospodarijo. Ponekod pa še prepuščajo vso upravo direktorju podjetja.

Na splošno se opaža, da je s to decentralizacijo lokalni industriji zagotovljena boljša preskrba z raznimi surovinami in materialom, kar v prejšnjih letih, ko so imela vso prednost Zvezna in republiška podjetja.

V okviru šestmesečnega tekmovanja v časi 10. obletnice OF so organizirali tekmovanje med brigadami po šahovskem načinu že v septembru in oktobru. Novembra pa so se udeležili turnirskega tekmovanja med usnjarnimi.

Kvaliteta usnja je bila v tekmovanju med prvimi pogoji, zato je prav dobra in zadovoljuje najbolj zahtevne potrošnike. Usnjari se zavedajo, da z dobro kvaliteto povečujejo obrambno moč države. V tekmovanju so se zopet izkazali udarniki, med katerimi je dokaj preizkušenih borcev. Penček Andrej je 14 kratni udarnik, Malovrh Janez, Stefe Jože in Ursič Jože so 12 kratni udarniki, Gajser Fric 11 kратni itd. Se cela vrsta je večkratnih udarnikov in udarnic. Poleg usnjarkov so se izkazale tudi usnjarki. Teh je danes nad eno tretjino kolektiva in se prav dobro držijo. Tov. Strgarjeva je dosegla naslov usnjarka z največjo storilnostjo v usnjarski industriji Slovenije. Ni slučajno, da ima tovarna usnja Standard poleg storilnosti in kvalitete prečiščeno tudi ekonomiko proizvodnje in da dosega zavidno rentabilnost. Delavski svet z upravnim odborom se dobro zaveda svoje naloge in uspešno skrbi za dobro gospodarjenje. Gleda gospodarske strani zaslubi kranjski usnjari posebno pozornost. Na Generalni direkciji to

dobro vedo, zato skrbijo, da dobijo surovevine med prvimi. Proizvodnja v nad 120 let stari usnjarni ni lahka stvar, kajti vzdrževanje tehničnih naprav je resen in stalni problem, ki zahteva veliko dela. Ves kolektiv se tega zaveda, posebno pa energetiki in mehaniki. Ce je treba, izvršijo nujna popravila ponoči ali pa ob nedeljah, samo da je tek proizvodnje nemoten.

Med drugim je bilo treba postaviti nov strojilni sod, kar zahteva nad 500 ur dela. Delovne sile primanjkujejo še za redno proizvodnjo. Na množičnem sestanku je kolektiv prevzel obvezno, da bo vsa dela izvršil udarniško.

Veliko bi še lahko povedali kako naši usnjari in usnjarki primejo za delo v proizvodnji in pri transportu, kjer je na razpolago včasih samo en sam delavec, na postaji pa čaka naenkrat po pet vagonov, ki jih je treba pravočasno izprazniti. Predsednik upravnega odbora jih rad pohvali in pravi: "Naši ljudje, čeprav jih je pre malo, vse naredijo, samo povedati jim je treba, za kaj gre".

V sindikalnem delu se izživljajo po svoje. Radi segajo po knjigah in šahu. V kulturnem delu bolj počasi napredujejo, kar je razumljivo pri ljudeh, ki opravljajo najtežja dela. Mladina pa želi napredka tudi na prosvetnem polju, zato je vzelu iniciativu v svoje roke. Prvič je nastopila s komedijo "Analafet". Pripravljajo nov program za 10. obletnico OF in za 1. maj. Ves kolektiv se pripravlja na proslavo z okrasitvijo tovarne.

S. J.

Program prireditve v Kranju za 10. obletnico OF

26. aprila ob 19. uri: Odkritje spomenika Stočiču (prvi žrtvi fašističnega terorja v Kranju).

Ob 20. uri: Slavnostna akademija v sindikalnem domu, po akademiji odhod štafet na grobove padlih in k spomenikom.

Ob 21.30 uri: Otvoritev razstave dokumentarnega materiala NOB v zgornji dvorani sindikalnega doma.

27. aprila dopoldan: Po terenih slavnostne proslave in razdelitev spomenic družnam žrtvam fašističnega terorja.

Ob 11. uri: Slavnostna seja MO OF in razdelitev nagrad zmagovalcem v tekmovalju.

Ob 8. uri: Šahovsko tekmovalje članov, mladincev in pionirjev na 100 deskah med Kranjem in Jesenicami.

Popoldan: Partizanski pohodi.

Ob 20. uri: Krstna predstava "Jammice" Prežihovega Voranca v Prešernovem gledališču.

28. aprila ob 20. uri: Fizkulturna akademija v Prešernovem gledališču.

Pripravljalni odbor pri MO OF Kranj

Program prireditve 1. maja

1. maj ob 8.30 uri: Povorka zastopnikov vseh kolektivov, vojske, organizacij in društev po mestu.

Ob 9. uri: Slavnostno zborovanje delovnih ljudi pred sindikalnim domom.

Popoldan: Izleti in veselice.

Ob 20. uri: Otvoritev letnega kina na kopališču v Kranju.

Pripravljalni odbor pri Sindikalnem svetu, Kranj

Uspeli kranjski usnjari pred deseto obletnico OF

O uspehih tovarne usnja Standart v Kranju se je včasih več slišalo. Res je, da nismo posebno zgovorni, zato pa toliko bolj delamo in naredimo vse, kar se pred nas postavi in tudi več.

V okviru šestmesečnega tekmovanja v časi 10. obletnice OF so organizirali tekmovanje med brigadami po šahovskem načinu že v septembru in oktobru. Novembra pa so se udeležili turnirskega tekmovanja med usnjarnimi.

Usp

Kratek pregled razvoja NOB na Gorenjskem

Spomini na slavne pretekle dni, ko je organizacija Osvobodilne Fronte Slovenije pod vodstvom Komunistične partije povela slovenski narod v borbo proti nemškemu in italijanskemu fašizmu, morajo biti ne samo nam Gorenjem, pač pa vsemu našemu narodu velik dokument. Ko stojimo pred praznovanjem ustanovitve OF Slovenije, nikakor ne bo odveč, če v kratkem pregledamo vse velike akcije naših partizanskih edinic, ki so delovale na območju kranjskega okraja.

Ze v začetku junija 1941, ko so Nemci pričeli s prisilnim preseljevanjem, se je pojavilo prve manjše edinice na področju Poljanske in Selške doline ter v okolici Tržiča. Mesec dni pozneje je bil v Kranju obešen prvi Slovenec in začeli so padati prvi talci. Od tedaj naprej se je začelo vedno več rodoljubov zbirati v oborožene edinice in začela se je odkrita borba proti Nemcem. Prvi spopad je bil v novemburu v Rovtah nad Škofjo Loko, in iz tistih dni je tudi požig mosta v Praprotnem, da bi se prepričila preselitev ljudi. V decembru so bile prvič osvobojene Poljane, kar je bilo združeno z velikimi borbami. Tedaj je nastala tudi splošna vstaja v Poljanski dolini. Prva velika preizkušnja pa je bila velika borba v januarju 1942. v Dražgošah. Te borce sta z velikimi naporji vodila Stane Zagar in Jože Gregorčič. Koncem meseca marca pa se že osnujejo prve večje edinice, med njimi gorenjski, kokrški in kočkiški odred, ki so tudi pozneje največ delale na teritoriju okraja. Po začetku nemške ofenzive pa so bili v mesecu juliju hudi boji na Gabrški gori, Lučinah in Žirovskem vrhu. Skupno je bilo takrat 35 spopadov. Avgusta meseca so Nemci organizirali napad na Bleha proti 2. in 3. četu poljanskega bataljona, medtem pa se je drugi bataljon prebil v Udin boršt, kjer je ostal do druge nemške ofenzive in bil pri tem skoro uničen. V novemburu je bila spet večja akcija poljanskega bataljona na cesti Selce-Zelezniki in napad na nemško zasedo na Stripniku v Selški dolini. Vse do meseca junija 1943, so bile večje in manjše akcije na vsem področju. 4. junija je bila ponovna borba pri Crngrobu in dva meseca pozneje večja aktivnost na Žirovskem vrhu. Večje akcije zasledimo v mesecu oktobru in novemburu, ko Triglavská divizija osvobodi in zavzame postojanko Leskovico, Kopačico, Javorjev dol, Javorje in Davčo. Obenem pa je bil takrat uničen nemški transportni vlak pri Škofji Loki. Če uppel je bil tudi napad II. bataljona brigade Fr. Prešerna na Zeleznike.

Miniranje vlaka pri Sv. Joštu in napad Nemcov na Petrovče pri Ratitovcu, sta bili novi akciji koncem meseca novembra. S stalnim manevriranjem edinic se je XXX. divizija ustavila v Zireh, vendar pa so jo napadle nemške oborožene tolpe. Spopad je trajal skoraj dva dni in Nemci so bili poraženi. V letu 1944 so bile večje operativne borce okoli Jesenic in Bohinja. Oktobra meseca je bila večja akcija na postojanko Praprotno, ki jo je izvedla Prešernova brigada. V novemburu istega leta pa so Nemci doživeli hud poraz od Kokrškega odreda v Lomu pri Tržiču. Velike važnosti je bil napad na postojanko Gorenja vas, vendar pa je likvidacija ostala brezuspešna, ker so Nemci dobili preveč ojačanja, tako da so se enote XXXI. divizije umaknile. 22. decembra je bila druga večja akcija kokrškega odreda na močno sovražno postojanko Kovor, ki je bila uničena. V januarju 1945. se pokaže posebno velika aktivnost Škofjeloškega odreda, ki minira cesto Podbrdo—Sorica. Takrat je bil tudi napad na policijo v Kranju na železniški postaji. Sledi požig kamionov v Stražišču. Odprta borba s 500 Nemci v Lajšah, Kališah in Studenem je trajala 6 ur. 21. januarja je imel odred hude boje z belogardisti pri Zeleznikih. V Studenem se je v februarju odred boril z nadmočno nemško kolono in jo prisilil k umiku. Odred je moral tudi 11. februarja sprejeti borbo s prodirajočimi Nemci na Javorju in se umaknil na Martinj vrh, kjer je moral ponovno stopiti v borbo. IX. korpus pa je 12. februarja razbil nemško kolono 500 vojakov, ki je prodirala iz Gorenje vasi. 7. marca je IX. korpus uničil postojanko Sv. Križ pri Zeleznikih. 6. maja 1945 pa je bila izvedena največja akcija Kokrškega odreda, ko je z osvojitvijo Begunj osvobil 600 političnih jetnikov.

Iz gornjega je razvidno, da je bila aktivnost partizanskih edinic na področju okraja zelo velika. Posebno se je stopnjevala po boju v Dražgošah. Z ustanovitvijo VII. udarne brigade Franceta Prešerna, ki so jo hoteli Nemci že v kali uničiti, se je dvignil sloves partizanske borce. Pri vseh teh akcijah je bilo zaplenjenega mnogo orožja in vojaškega materiala. Nemci so v vseh borbah in ofenzivah izgubili preko 1500 mož in utrpeli nad 800 ranjencev.

Prav radi tega naj bo spomin na slavne pretekle dni svetel kažipot v lepšo bodočnost.

P. A.

KAJ DELAJO PIONIRJI?

Tudi pionirji mesta Kranja bodo častno proslavili naše velike praznike 27. april, 1. maj in dan zmage. V petek 27. aprila bodo imeli pionirji partizansko taborenje, 6. maja pa svoj dan — dan pionirjev. Zanimalo vas bo, kako se pripravljajo na te dni.

Odkar so v jeseni izvolili pionirske slete, se je življenje v pionirskega odreda bolj razgibalo. No, pa začnimo kar od začetka. Rekli smo, da bodo 27. aprila imeli partizansko taborenje. To že pripravlja. Čez tisoč jih bo. Cela divizija. Sli bodo v neki gozdček blizu Kranja. Organizirani bodo po odredih, četah in desetinah. Sedaj pripravlja štab divizije. Pomagajo jim člani Zvezе borcev in pripadniki JA, ki imajo v tem velike izkušnje. Tudi na taborenju jih bodo spremiali stari borce iz naših udarnih brigad in oficirji JA. S seboj bodo meli komoro, kotle, ki jih bodo nosile mule, da bodo tam kuhalni. Kakor prava vojska bodo šli. Vojaki jim bodo postavili šotorje, poljske telefone, jim razkazovali razno orožje in druge naprave. Oficirji in člani ZB jim bodo pripovedovali doživljaje iz minule vojne, o borbah v Dražgošah, napadu na Železnike itd.

Še bolj pa se pripravlja za dan pionirjev, ki bo 6. maja. Kot priprave na ta

dan bodo v vseh odredih proslave s kulturnimi programom in raznimi telovadnimi točkami. Z najboljšimi točkami teh prireditve pa bodo potem nastopili na skupni pripreditvi. Na predvečer bodo kurili tudi toborne ognje in uredili izložbe svojih del, ki so jih napravili v raznih krožkih.

Na sam dan bodo imeli pionirski sejem, kjer bo imel vsak odred svojo stojnico; tam bodo prodajali razne izdelke, razna ročna dela in podobno. Veliko jim pomagajo tudi žene, posebno pri zbiranju materiala; učenci v gospodarstvu, jim bodo naredili večje število igrač. V dosedanjih pripravah prednjači odred na Primskovem. Odred bo postavil na sejmu kar tri stojnice. V njihovem pionirskem svetu se zanje najbolj zavzemata tov. Ciril Stular, ki je tudi član delavskega sveta v tovarni IBI, in tov. Maks Tvrđa, upravitelj šole na Primskovem. Tudi na terenu Rupa so dobr in pripravljajo material za tri stojnice. Imeli bodo tudi veliko šahovsko prireditve z živimi figurami, za kar se posebno zanimajo pionirji-šahisti in vrtljak. Streletska družina jim bo pripravila strelišče, kjer se bodo pomerili najboljši streliči. Mnogo bo še zanimivosti, ki bodo presenečile pionirje.

P. J.

Tudi mi tekmujemo za 10. obletnico OF

Na konferencah Zvezе vojaških vojnih invalidov v kranjskem okraju, ki so se vrstile sredi aprila, so bile sprejeti med drugim pomembne obvezne. Člani Zvezе bodo skupno z organizacijo Zvezе borcev aktivno sodelovali pri raznih prireditvah, proslavah in razdeljevanju spomenic svojcem padlih žrtev. V Selcih nad Škofjo Loko in v Gorenji vasi v Poljanski dolini pa bodo skupno z organizacijo ZB odkrili spomenik padlim partizanom. V Goričah bodo zasadili spominske lipe na mestih, kjer so bili streljani talci. V Goričah so se n. pr. obvezali, da bodo prispevali nad 4000 din za zgraditev kulturnega doma v Trstu. S

splošnim odobravanjem in pravilnim razumevanjem, so se tudi vsi ostali odbori obvezali, da bodo vložili vso skrb, katera pomoč naj bo čim bolj izdatna. Med najpotrebnejše — socialno šibke člane bo razdeljeno nad 300.000 din, odnosno bodo razdeljena nakazila za nabavo raznega tekstilnega blaga oziroma obutve. Najboljše člane bodo predlagali za sprejem v Komunistično partijo Jugoslavije.

Člani Zvezе vojaških vojnih invalidov v kranjskem okraju se zavedajo, da bodo z dobro izvršenimi sklepi uspešno tekmovali za počastitev 10. obletnice Osvobodilne fronte.

Tridnevni seminar nas je obogatil

Zadnje posvetovanje sekretarjev mladinskih aktivov mesta Kranja je ugotovilo, da mladini še vedno primanjkuje politično-ideološke izobrazbe, kar ima za posledico številne neuspehe. Med drugimi važnimi sklepni posvetovanja je bil tudi ta, da bo Mestni komite LMS organiziral tridnevni seminar za voditelje mladinskih aktivov.

Na seminarju so obravnavali v glavnem politično vzgojna vprašanja. Glavne teme seminarja so bile: statut z zgodovino LMS in SKOJ-a, delo sekretarjev, sekretariatov in komitejev, vzgojno in politično delo, sodelovanje mladinske organizacije z drugimi množičnimi organizacijami in medsebojni odnosi.

Zgodovino mladinske organizacije, njenega borja in uspehe je prikazal sekretar mestnega komiteja LMS. Tema o delu sekretarjev in komitejev je obravnavala delo, uspehe in napake mladinskih vodstev. Mladina naj dosledno izpolnjuje pravila statuta in išče podporo pri vzgojiteljih in ostalih organizacijah.

Poverjenik za prosveto in kulturo tov. Balderman je govoril o vzgojnih vprašanjih mladine, o sodelovanju ter odnosih mladinske organizacije do drugih množičnih organizacij. Kritiziral je številne moralne

prestopke mladine, pozne ponočne plese, kavarne itd. ter poudaril pomen in potrebo odredb, ki jih je izdal ministerstvo za prostovje o vzgojnih vprašanjih mladine.

Taka in druga vprašanja so se obravnavala na mladinskem seminarju.

Mladinski voditelji so mnogo pridobili in bodo to uspešno uporabljali pri vzgoji mladine.

DELO MLADINE IZ MARTINJ VRHA

V svojem tekmovanju za 10. obletnico OF je mladina pred nekaj dnevi zaključila svoj izobraževalni tečaj z zabavnim večerom.

V tečaju smo se izpopolnili v računstvu iz gospodarstva. Vsakokrat smo imeli tudi politični pregled z ekonomiko in nekaj slovenščine, na željo mladine pa tudi o spolnih boleznih in moralnih vzgoji mladine.

14 dnevni tečaj je bil dobro obiskan. 10–26 tečajnikov ga je posečalo in z zanimanjem sledilo predavanjem.

Vse priznanje v izbiri predavanj in za izvedbo tečaja gre učitelju Ušenčniku Jakobu, ki mu je pomagal sekretar mladine. Ob zaključku tečaja pa je želja vseh, da se prihodnjo zimo zopet vrši s še bolj pestro vsebino.

P. J.

27. APRIL 10. OBLETNICA OSVOBODILNE FRONTE

1. MAJ

PRAZNIK DELOVNEGA LJUDSTVA

GORENJSKA TISKARNA, KRANJ

da ima oko za svoje ljudi, da dobro presega in zaključuje s pogledi njenih oči.

Na pragu hišnih vrat se pojavi visok fant, eden izmed njenih šestih sinov. Mati ga nam predstavi in pravi, da je še eden nekje okoli doma, drugi pa so vsi šli na delo.

Vprašam jo: „Kako kaj živite zdaj?“

Odgovori mi: „Nič hudega; najhujše je že minulo. Odkar smo prišli v svobodo, si že tako pomagamo, da nismo lačni. Vsega še nimamo, pa kdaj smo že vse imeli. Ne pod Avstrijo, ne pod Italijo, vedno nam je manjkalo. V svobodi pa si bomo že sami pomagali, saj sedaj smo sami svoji gospodarji. Saj nam gre še narava na roki. Za časa Italijanov nam niti sadno drevje ni hotelo obrodit; odkar smo v svobodi nam črešnje, čeplje, jabolka in hruške tako obrode, da imamo vsega zadost.“

Besede: „Odkar smo v svobodi,“ je mati tako naglašala, da sem pričel misliti, kaj za nje vse to pomeni. Ona je že to vedela, kaj to pomeni, ko je preiskušala laško gospodstvo dolga leta.

Klobase so bile zelo okusne, kruh tečen, sadjevec močan. Za nameček je stara mati, zaščitnica partizanov, stopila v drugič v

vežo ter se vrnila s steklenico črešnjevca, ki je po njeni sodbi najboljša piča pri hiši. Za slovo smo morali tudi tega pokusi.

Poslovili smo se. Dolgo je gledala za nami na hišnem pragu ter mahala z roko.

„In še pridite“, so bile njene zadnje besede.

Odpeljali smo se po serpentinah v dolino. Vozili smo skoro ves dan po Slovenskem Primorju, od Cerkna proti Otaležu, skoro do Spodnje Idrije, kjer sem obiskal brata Mrs. Pauline Vogrich iz Milwaukee, Wis. Od tu smo šli do Sv. Lucije, od tam po strmi cesti preko Cepovana in vasi Lokve, odkoder smo videli Sveti goro pri Gorici. Iz čepovanske doline smo krenili proti Ajdovščini, nato v vas Zablje, kjer sem obiskal brata Mr. Krista Štoklja v Clevelandu. V vippavski dolini so takrat cvetele prve črešnje. Iz Razdrtega smo zavili v Postojno in preko iste v Slavino, kjer sem govoril z materjo Mr. Johana Žigmanna iz Euclida, Ohio. Proti večeru smo se vrnili v Ljubljano, da sem šel lahko k predstavi v dramu.

Tako je bilo zaključeno moje enodnevno potovanje po Slovenskem Primorju, ki se

je pričelo v hiši stare matere partizanke, ki ni bila v gozdovih, ki ni hodila s partizani in se ni udeleževala bojev, ampak pri nji so uživali borce vso postrežbo in naklonjenost. Pošteno zasluži to ime, vsaj je dala vse, kar je mogla; svojih šest sinov je poslala v osvobodilno borbo, a ona je doma na terenu gostila tiste, ki so prišli iz gozdov.

Nam v Ameriki je bilo silno težko od prvih početkov razumevati ta domovinski odpor in borbo. Silno težko, ker smo sprva slišali o njih, da niso redna vojska, ampak da so banditi, uporniki, gošarji, rodomlubi, a končno še — partizani, partizanski oddelki in osvobodilna fronta.

Iz priovedovanja stare matere sem zajel tisti borbeni duh, ki je držal domovinsko vojsko na svojih položajih. Cudovito je, kajeno voljo je imela starka, v nji je bila tako silna odporna sila, da se ni strašila smrti, kateri je gledala v oči iz dneva v dan. Njen edini cilj je bila osvoboditev ali smrt. V velikih časih postanejo tudi ljudje veliki, tako stare matere, ki čutijo v sebi čut materinstva do svojih otrok in do svoje svete slovenske zemlje. Suženjstvo pod fašističnim jarmom je izklesalo močne

in neupogljive značaje, ki so bili pripravljeni na dneve in ure, ko se prične boj na življenje in smrt. Tako je stara mati, ko je odšlo šest sinov od doma, iskala utehe in poživljajočega poguma v tem, da je v v hiši stanjučega partizana začasno prisvojila za svojega sina, da ni bila pretrgana vez njenega materinstva do svojih ljubečih sinov. S tem je ostala v njenem trpečem srcu še vedno dvojna ljubezen: ena do doma in zemlje, druga, do šestih sinov. Z materinsko ljubezni je trpela, delala in čakala. Kako poplačana je bila njenega neumorna vztrajnosti, ko je prišla svoboda v Slovensko Primorje, in ko so se vrnili vši sinovi. Za spomin na te borbene čase ima še sedmega sina. In kadar jo starost prikleni na smrtno posteljo, bo ponovila isto, kar je dejal njen mož zadnji dan pred smrtoj: „Kdaj pride moj sin Stane?“

S temi besedami bo najbrže zaključen tek njenega junaškega življenja, katerega je že v mladinskih letih položila v naročje svoje velike in neumrljive slovenske zemlje, za katero bi umrla ne enkrat, ampak večkrat, če bi bilo mogoče.

Tako so naše primorske matere,

IZGNANCI

Jesenska meglja rosi...
Siva plast leži nad zemljo,
siva plast megle teži srce,
siva plast rosi solze...

Gozdovi leže v blatu...
Blatne so široke ceste,
blatne so vse ozke steze;
duša vsa ranjena romana po njih...

Kje moja si žena, kje moj otrok,
kje krije te mračni in temni nebesni obok,
kje si obstala na poti temačni,
da si obrisala svoj in otrokov obraz?!

Droben dež rosi veš dan...
Krvave solze lije moje srce,
grenke solze mi iz oči teko —
žena in otroci pa romajo po neznanah
cestah...

Napisano v vojnem ujetništvu, Hohenfels,
dne 10. 9. 1941

Spomenik žrtvam NOB v Selški dolini

Ko potuješ iz Skofje Loke po Selški dolini proti Zeleznikom, vidiš pred Doleno vasjo na levi strani pod gozdom spomenik „Mučenikom Selške doline“. Spomenik stoji na mestu, kjer je dne 14. julija 1943. umrlo za svobodo 19 talcev, med njimi tudi eden izmed prvih organizatorjev partizanskega gibanja na terenu Zelezniki, tov. Klopčič Miro iz Zeleznikov.

Da se člani ZB in ostali prebivalci Selske doline oddolžijo velikim žrtvam, je organizacija ZB NOV na pobudo predsednika krajevnega odbora ZB Selca tov. Basaja začela razmišljati že leta 1947. o postavitvi spomenika vsem borcem in žrtvam fašističnega terorja v času NOB v Selški dolini.

Formiral se je pripravljalni odbor, ki pa je bil kmalu razbit vsled službene premestitve članov odbora. V letu 1948. se je pripravljalni odbor izpopolnil z novimi člani,

katerih naloga je bila, pripraviti načrte in obliko spomenika.

Povabili so arhitekta iz Ljubljane, ki se je vabilu odzval in s tov. Dakijem določil, kje naj spomenik stoji. Načrte je napravil univ. prof. arh. Plečnik.

Spomenik naj bi imel obliko kapele, v sredini pa štiroglati spominski kamen, na katerem naj bi bile vklesane vse vase Selške doline s številom žrtv NOB; na drugi strani spominskega kamna pa naj bi bila vklesana imena talcev, postreljenih na tem mestu. Ta načrt so krajevne organizacije v celoti odobrile.

Ker je zgradnja spomenika zvezana s precejnimi stroški, je pripravljalni odbor predlagal krajevnim organizacijam prostovoljne nabiralne akcije. Pripravljalni odbor se je obračal za denarno pomoč in delno tudi za material na lokalna podjetja v Selški dolini, ki so se svojimi precejnimi zneski in prispevki pripomogla k postavitvi spomenika. Najbolj sta se izkazali podjetji „Niko“ iz Zeleznikov in KZ Češnjica. Gradnji pa je mnogo pripomogel okrajni odbor ZB Kranj in ostala društva ter organizacije, največjo pomoč pa je nudil glavni odbor ZB za Slovenijo.

Ko so nam bila denarna sredstva zagotovljena, so začeli leta 1949 z gradnjo, ki jo je prevzelo podjetje „Industrija naravnega kamna“ v Ljubljani. Kamnoseška dela so napravili v kamnolomu Kopriva v Istri. Postavitev spomenika se je začela pomladi 1950 in je bila zaključena v istem letu, otvoritev pa je bila izvršena 24. septembra. Mnogo so pripomogle k postavitvi tudi krajevne organizacije ZB s prostovoljnim delom, saj je bilo napravljenih čez tri tisoč prostovoljnih ur. Spomenik je umetniško delo, obenem pa je shramba kolov za katere so bili privezani talci pri ustrezitvi.

S postavitevjo spomenika smo se malo oddolžili za velike žrtve 334 borcev Selške doline, ki so darovali svoja življenja. Resničen je napis, ki se blešči na prvi strani spominskega kamna in se glasi: „Vsak izmed nas je klas, za vas zorimo, kjer koli trohni!“

C. F.

Proslava 1. maja v osvobojenem koncentracijskem taborišču Dachau

Koncentracijsko taborišče Dachau-Alach je bilo taborišče gladu, mučenja, ubijanja in smerti. Mnogi tisoči političnih jetnikov iz vseh krajev sveta s prekletstvom na ustih izgovarjajo to ime. Mnogi tisoči brezpravnih so na tem majhnem prostoru našli smrt, a ostali tisoči smo jo čakali vsak dan, vsak trenutek.

30. april 1945. — Dan negotovosti, pričakanja smrti ali svobode. Zavezniški avioni krožijo nizko nad taboriščem, nihče jih ne obstreluje. Človeku se zdi, da letalci ne morejo verjeti očem. Gomile mrljev in opotekajoče se postave jetnikov, zavitih v cunje.

V napetem pričakanju je okrog 11. ure po taboriščih zadonel en sam krik, ki je bil izgovorjen v vseh mogočih jezikih, a tako soroden in enak: Svoboda! Ta vzklik so izgovarjali težki tifusarji in umirajoči, ki jim srečni dogodek ni dal umreti...

Ilegalni jugoslovanski komitet, kateremu na čelu so bili komunisti, je imel polne roke dela. Daleč od domovine smo v morju tujine, a jutri je 1. maj, praznik delovnih ljudi. Ceprav smo v tujini, moramo dostojno proslaviti ta veliki praznik.

1. maja je bilo po naših barakah sčetano. Povsod so bile priprave za popoldansko proslavo. Komitet po vojaško organizira in urejuje vse, še zdrave ljudi. Po skromnem kosilu se zbiramo pred barakami v vrste.

V vetrovni mrzli dan je odjeknila komanda: — K proslavi 1. maja v svobodi! Brigada, bataljoni, čete Jugoslovjanov — mirno! Naprej, marš! Zastave so se visoko dvignile, zaplapolale v vetru, brigada do včera brezpravnih, danes svobodnih ljudi pa je opotekajoče in klecajoč krenila za svojo zastavo. Oglasil se pesem „Hej Slovani“.

Počasi koraka brigada po glavni ulici; Rusi, Poljaki, Čehi, Francozi, Italijani in drugi začudeno gledajo naš sprevod. Svečani povorki tujci spoštljivo snemajo kape in počastijo našo zastavo. Pesem „Hej Slo-

Dagmar:

Kako smo praznovali drugo obletnico ustanovitve OF?

Tisto leto je bil april še posebno deževni in pust. Ceste so bile polne blata, sive megle so se obešale po hribih, kjer je še ležal sneg. Nas pa vreme ni motilo, da ne bi bili veselo razpoloženi in polni pričakanja. — Partizani so nas povabili na miting v neki hribovski vasi, kjer bodo praznovali drugo obletnico ustanovitve OF.

Lahno je rosilo in kolesa so se vdiralna v blato. Tako smo prišli precej utrujeni v neko vas ob Lazah, kjer nas je že čakalo dekle, da nas pelje na kraj mitinga. Oprezno smo se ozirali po vasi, da nas ne bi opazili Nemci, in se pomikali v breg nad vasio. Dež je ponehaval in kar oddahnili smo se. Dekle je šlo hitro pred nami. Na mestih, kjer bi bili preveč izpostavljeni daljnogledom nemške žandarmerije, smo šli s poti in se trudoma prervali skozi grmovje. Veter je trgal oblake v krpe čudnih oblik in sonce nam je tako močno sijalo v hrbet, da so nam bile zimske jopice kar naenkrat odveč. Pobočja so bila posuta s trobenticami, spomladanskim žefranom in jetnikom. Ob poti so ležale samotne hribovske kmetije. Iz hleva je stopila kmetica, začudeno gledala gručo mladih ljudi, še nekaj pionirjev je bilo vmes, in še bolj začudeno odzdravila na naš glasen „Zdravo“. Pogledala je za nami na pot in potem

v dolino, kot bi pričakovala, kdaj se bodo na poti prikazale zelene uniforme in se bodo zaslili strelji. Zavili smo okoli majhne cerkvice, podobne kapelici, in že sem mislila, da se bomo ustavili, pa zavijemo v nov klanec in v hrib. Zelo sem bila trudna in bala sem se, če je še daleč. Stekla sem do dekleta, ki nas je vedilo, in vprašala če je še daleč. „Na vrhu tega hriba. Ali vidiš tisto hišo z majhnimi okenici? Tam nas že čakajo“, mi je odgovorila. Res smo bili kar naenkrat na vrhu. Na ovinku pa nas ustavi starejši partizan: „Stoj!“ Pride bliže in vesel vzklikne: „Kaj, kar toliko si jih pripeljala, Francka?“ Potem pogleda mene, stisne obrvi in pravi strogo: „Kaj pa ti punčka? Kar nazaj boš moralta iti.“ Prestrašeno sem pogledala okoli sebe in ko sem videla same hudo mušne in smejoče obrazy, sem videla, da ne misli resno. „No, no, je že dobro“, pravi z nizkim glasom in se mi posmeje. Prišli smo k hiši. Stopili smo v temučno vežo in komaj razločili obrazy. „O, pozdravljeni, zdravo!“ se zaslišijo vzklikli. Največ je partizanov, pa tudi drugih ljudi. Stiskamo si roke in vsi me nekam začudeno pogledujejo. Svetlosas partizan stopi k meni in pravi: „Ali nas vidiš, partizane, kakšne rdeče zvezde imamo na kapah. Nekam uža-

ljeni se čutim in pravim: „Saj vas ne vidim prvič. Že na Rudniku sem jih videla, ko sem jim s kolesom peljala sanitetni material in so mi dali potem poln žep lešnikov.“ Vsi se zasmehajo in me gledajo. S hribu je krasen razgled.

„Začelo se bo, začelo“, se zaslisi in vsi gremo noter. Soba je prostorna kmečka izba, vendar zavzema polovico prostora nekakoder za nastopanje in čeprav se še tako drenjam, ne morejo vsi noter. „Se na peč zlezimo“, se nekdo spomni. Vse se umiri in partizan Stane nas s stisnjeno pestjo pozdravi: „Smrt fašizmu!“ „Svoboda narodu“, odgovorimo kar v zboru. Govori nam o ustanovitvi, pomenu in razvoju OF. Potem se začne kulturni spored: nekaj navdušenih partizanskih recitacij, nekdo igra na harmoniku „Hej brigade“, in vsi se mu pridružimo, neka partizanka zapoje „Počiva jezero v tiheti“ in končan je prvi del mitinga. Navdušeno smo plokali in vzklikali, pa pravi Stane, ki je stal poleg mene: „Ali bi ti tudi kaj deklamirala?“ Vsi se ozrejo name, da mi zardijo lica. „Katero, ko jih toliko znam?“ Tisto, ki se ti zdi najlepša.“ Zame je bila najlepša „Kot žrtve ste padli“ in glas se mi je tresel. Potem je bilo 10 minut odmora. Nismo si upali hoditi okoli hiše, da nas ne bi opazili Nemci iz Litije ali Kresnic.

Spet smo se zbrali v sobi, kjer so igrali partizansko enodejanko: „Huda ura“. Kulini bilo, vendar so zelo dobro zaigrali in dejanje je potekalo tako napeto, da je vladala popolna tišina. Ko so končali, se je sprožil plaz viharnega navdušenja in vzklikanja: „Takega mitinga pa že dolgo nismo imeli, kaj?“

Toda pozno popoldne je bilo in nas je čakala še dolga pot. Pot nazaj je bila mnogo krajsa, naenkrat smo bili v dolini. Prisrčno smo se poslovili in sedli na kolesa. Cesta se je osušila in kar lahko je šlo. Nihče ni nič govoril, tako smo bili zamišljeni, kot da bi bili še vedno na hribu, med partizani in aktivisti, kjer smo se počutili tako svobodne in vesele, kot da ne bi bili Nemci v dolini.

TUDI CIRIL-METODIJSKO DRUŠTVO KATOLIŠKIH DUHOVNIKOV JE PROSLAVILO 10-LETNICO OF SLOVENIJE

V sredo dopoldne so imeli člani Ciril-metodijskega društva katoliških duhovnikov svojo proslavo v počastitev desetletnice ustanovitve OF Slovenije. Proslavo je organiziral pokrajinski odbor za Gorenjsko. Poleg duhovnikov iz Gorenjske so proslavili prisostvovali tudi zastopniki naše oblasti in množičnih organizacij mesta Kranja in okraja Kranj-okolica. Pri programu so sodelovali člani Prešernovega gledališča iz Kranja in Gorenjski vokalni kvintet. Govor o nastanku in razvoju OF Slovenije je imel dr. Stane Kos. Orisal je pot slovenskega naroda skozi NOB, ki si je že leta 1941. izbral novo organizacijo in voditelje, ker so ga stare organizacije in oblasti pustile na cedilu, prepričenega najhujšemu teroru okupatorja. Orisal je borbo naroda za obstoj in svobodo, mimo katere pa je šla slovenska duhovščina.

Ob zaključku proslave so sprejeli dve pozdravni pismi za IO OF Slovenije in Glavni odbor Ciril-metodijskega društva v Ljubljani. Po končani proslavi pa so se odpeljali z avtobusom v Drago pri Begunjah, kjer so obiskali grobove padlih talcev. Od tam pa so nadaljevali pot na izlet na Bled.

IZDAJALEC

(Iz spominov na Škofjeloško četo Gorenjskega odreda)

Julija 1943. smo, ko smo bili zbrani v taborišču pri Sv. Andreju, prejeli poročilo našega aktivista s terena, da bo poslan naslednjega dne iz Škofje Loke slovenski izdajalec — gestapovec v našo četo s posebno nalogo. Z radovednostjo smo čakali prihodnjega dne, ko je resnično prišel s kurirjem v četo neki slab oblečen moški, kakih 28 let star. Ker še nismo imeli točnega opisa napovedanega gestapovca, je določil tovarš komandir nekega starejšega partizana, naj pazi na vsak korak prisileca.

Se isti večer smo se radi varnosti preseili v novo taborišče. Med samim pokretom je bilo opaziti, da se novodošli zanimajo za pot, toda temna noč mu je to željo preprečila.

Zgodaj zjutraj naslednjega dne smo dobili točen opis gestapovca, ki je bil povsem podoben našemu „partizanu“, izolanemu v posebni, zato pripravljeni šoli na Dunaju. Po posvetovanju starejših partizanov je izdal komandir nalog za aretacijo. Kmalu po aretaciji je izdajalec priznal svoje namere in se kesal, toda prepozno Partizansko vojaško sodišče je bilo strogo in neizprosno za izdajalce slovenskega naroda. Izdajalca je obsodila celotna četa na smrtno kazeno.

Z dobro organizacijo na terenu je bilo mogoče preprečiti prelivanje slovenske krvi počitnih rodoljubov, razkrivati njemu slične izdajalce in jih pravočasno odkrivati.

J-0

MI SE DANES NE BORIMO SAMO ZASE, AMPAK ZA STVAR DEMOKRACIJE, MIRU IN SOCIALIZMA SPLOH!

PUTNIK KRAJNA

organizira posebni vlak na veliko železnišarsko

TOMBOLO dn. 6. maja 1951 v Ljubljani.

Tablica in vožnja din 70—.

Odhod iz Kranja ob 12:10^h, povratek iz Ljubljane ob 20^h.

Izkoristite to ugodno priliko!

PESEM DELA

Po mračnih nočeh se je sonce iz zarje rodilo, natrosilo zlatih in topnih je žarkov v premre oči natrpinčenih; tiki ponos jim je v srečih vzbudilo: Bratstvo, enakost, svoboda so vzklile iz padlih krvi.

Silni zamahi pod zemljo in vrtanje v skalo, vagončkov ropot, lesketanje svetilk iz noči — in zunaj, ko komaj še sonce mladostno je vstalo, drvijo vagoni z bogatim tovorom v visoke peči.

Z udarci orjaškega kladiva v ritmu mogočnem gnetejo kruh nam fužinarji, vzklikajo sreči, Kovina s kovino zvari se v plamenu obločnem — kot delavci v delu se združijo v pesni kipeči.

Traktorji vlečejo pluge, ki režejo brazde globoke in njive v življenje, v poletje cvetoče bude.

Zlahtna semena v zemljo se vsipajo kmetu iz roke s pevci iz gajev zelenih zapoje njegovo srce.

Mladinske brigade gradijo železniške proge in dvigajo mesta; ustvarjajo lepše življenje. Novo postavlja zdaj moč veličastnega bratstva in sloge, kar vrag je uničil; poplačano s srečo bo ljudstva trpljenje.

Delo učiteljstva za boljše učne uspehe

Sindikalna podružnica profesorjev in učiteljev v Tržiču je v tekmovanju v počasnitve desete obletnice OF dosegla drugo mesto med vsemi podružnicami SUP v Sloveniji. Člani podružnice ne odklanjam izvenšolskega dela na kulturno-prosvetnem področju; nasprotno: igramo, režiramo, predavamo, vodimo razne tečaje in krožke, pomagamo pionirskim in množičnim organizacijam itd. Vendar pa se zavedamo, da je središče vsega našega dela v razredu. Da nas slišite pri konferencah, sestankih, v odmorih — vsak pogovor se suče le okrog učnih uspehov. Zakaj niso uspehi boljši, zakaj je procen dobroh dijakov tako nizek, zakaj taka razlika med posameznimi razredi, kako pritegniti učence k učenju — taka in podobna vprašanja se ponavljajo spet in spet.

Poleg dobre povezave s starši, posvečamo posebno pozornost medsebojni izmenjavni izkuštev. V tej smeri smo tudi v času tekmovanja podvojili svoje delo, saj je bilo po šolah 21 hospitacij in 9 vzornih nastopov. Nismo se pa zadovoljili le s hospitaci-

Na Štefanji gori je posvetila elektrika

V počasnitve 10. obletnice OF se je Kranjski odbor OF Cerknje tudi obvezal, da bo dajal vzpodbudo vaškim frontnim organizacijam v vasih, ki so si postavile kot osnovno nalogo izvršiti elektrifikacijo. V KLO-ju Cerknje je bilo še 6 vasi brez elektrike. Med temi vasi, se je ves čas šestmesečnega tekmovanja bila ostra borba, v kateri vasi bo najprv zasvetila električna luč do praznika 10. obletnice OF saj v njihovi vasi. Z vztrajnim delom in naklonjenostjo oblastnih forumov so izvršili vsa dela in v nedeljo 22. aprila je v 26. hišah lepe gorske vasice Štefanja gora zasvetila prvič elektrika. Veselje je bilo v vasi, kako ne, saj je to pomembna zmaga skupnega dela vseh vaščanov. Vsi so se trudili, a najbolj so se zavzemali in napravili največ potov v lov na materialom Brankovič Tine, Brankovič Peter in Stern Leopold.

V tej delovni zmagi Štefancev se veselijo tudi prebivalci ostalih vasi, saj sedaj vedo, da bo tudi pri njih kmalu zasvetila elektrika. Vse te vasi bodo tedaj zaživeli v novem življenju, ker jim bo električna sila v marsičem olajšala delo, a jih bo tudi trdneje povezala z življenjem v svetu.

V delu za gospodarski dvig teh vasi so mnogo pomagale tudi vaške frontne organizacije, ki so povezovale vaščane v trdnejše enote, jim svetovalo ter jih vzpodbujale, da so še bolj zagrizeno izvrševali svo-

je obvezne. V tekmovanje pa so posegle tudi nekatere nižinske vasi. Prebivalci teh so sklenili, da v času tekmovanja popravijo ceste, ki peljejo skozi vasi in tudi poljska pota. Zavest skupne potrebe in sodelovanja je bila zlasti močna v vasi Grad in Dvorje. Obe vasi sta popravili 2 km ceste in 700 m poljskih potov. Za nasipanje cest so porabili 750 kub. m gramoza. V Poženku so popravili 900 m, v Vasci 300 m in Pšati 200 m. Tako je bilo v KLO-ju Cerknje popravljenih skupno 3,1 km cest in potov za kar so porabili 826 kub. m gramoza.

Dela pa se tudi v zadružnem domu in vse kaže, da bo do jeseni dovršeno pritliče in prvo nadstropje ter da se bodo že mogli vseliti uradi in poslovalnica KZ.

Vsa ta gospodarska dejavnost, ki jo je v neki meri razgibalo tekmovanje v počasnitve OF in ki se bo še nadaljevala skozi vse leto jasno kaže, da je tudi v cerkljanskih vases živa hvaležnost OF, ki je kljub težavam, ki so nastale radi razmer v svetu le mnogo storila za gospodarski in kulturni dvig tukajnjega delavca in kmēta.

KUD „Davorin Jenko“ in šola pa sta že izvršila vse priprave za slovesno proslavo na večer praznika OF. Pester program bo poživila tudi enodejanka „Dva svetova“, ki jo bodo izvajali igralci KUD-a.

Globoko so korenine

(Sindikalno gledališče pripravlja dramsko sodobnega ameriškega življenja)

V Združenih državah Amerike živi 13 milijonov črncev. V glavnem so to delavci na bombažnih nasadih, delavci v industriji, težaki in služinčad. Leta 1863. je bila sicer proglašena odprava suženjstva, toda položaj se za črnce v bistvu ni izpremenil: stare oblike fevdalnega izkorisčanja so zamenjale nove, kapitalistične. Iti mimo vprašanja črncev v Ameriki bi se reklo iti mimo vprašanja, ki zadeva vsakega desetega Amerikanca. Jasno je, da se ameriška literatura temu vprašanju ni mogla izogniti. Med te pisatelje sta se s svojo dramsko „Globoko so korenine“ uvrstila tudi James Gow in Arnaud d'Usseau.

Pisatelja „Globokih korenin“ sta zelo preprčljivo dokazala, kako se navidezna, idilična patriarhalna solidnost družine ameriškega senatorja Langdona, ki je čuvan stare, pol fevdalne tradicije v katerem je mržnja in strah pred silami napredka, poruši ob črnskem vprašanju kot enem izmed vprašanj splošne demokratizacije ameriškega življenja.

Drama, ki je znana kot najboljše delo po drugi svetovni vojni skrbno pripravljena sindikalno gledališče v Kranju. Režijo je prevzel kot gost poklicni režiser Peter Malec, ki je kranjski publiki dobro znan kot režiser tehne dram: „Bela bolezen“, „Via mala“, „Kralj na Betajnovi“, „Veronica Deseniška“, „Kovarstvo in ljubezen“, „Celjski grofi“, „Prebrisna norica“ itd.

V drami sodelujejo: Reš Nace, kot senator, Stuhec Marko kot črnski oficir in ing. Pengov kot novinar, Božena Iglič, kot

PRAKTIČNI TEČAJ V RETEČAH JE ZAKLJUCILA POUČNA RAZSTAVA

KUD „Janko Kermelj“ iz Reteča je tudi letos imel odlično uspel tečaj. Lanskega izobraževalnega je letos zamenjal praktični tečaj, ki ga je posečalo 45 tečajnic. Trajal je od januarja do aprila. Tečaj je bil razdeljen v dve skupini. Prva, začetniška skupina, ki jo je vodila tov. Korenčan Danica, je vadila osnovno pranje in šivanje na roko in stroj, pletenje, vezenje ter kuhanje z gospodinjstvom. Na razstavi so pokazale lepe izdelke otroškega in ženskega perila, okusnih ročnih del in pletenih izdelkov ter peciva. Drugo večjo skupino je zelo dobro poučeval tov. Mrgole Jože, krojaški mojster krajevnega podjetja. Risali so različne kroje ter po njih praktično izdelovali perilo in obleke. V razstavi so pokazali razvojni postopek dela, številne končne izdelke, lepa ročna dela, kroje itd. Razstava je bila v šoli 8. aprila za zaključek tečaja. Nad 250 okusno izloženih izdelkov si je poleg predstavnikov ljudske oblasti in množičnih organizacij ogledalo še 470 domačinov.

Posebnost in velik uspeh tega tečaja so bila sklopna predavanja, ki so bila vsak petek. Teh 12 predavanj so se poleg tečajnic udeleževali tudi drugi domačini in so tako zajeli v tečaj okrog 20% prebivalstva. Predavalj so tov. Korenčan, dr. Rant in dr. Kmet. Najbolje je bilo obiskano predavanje dr. Ranta o „Slovenski Koroški“ in zdravstveno predavanje.

senatorjeva starejša hčerka, Šorli Ivanka kot mlajša senatorjeva hčerka in drugi.

Gornja imena nam jamčijo, da pripravlja sindikalno gledališče v Kranju lep kulturni dogodek. Premiera bo 5. maja ob 20. uri.

GRADIS V SKOFJI LOKI — ZASLUŽNI KOLEKTIV SVOJE STROKE

14. aprila smo imeli delavci podjetja Gradiš velik praznik. Prejeli smo prehodno zastavo Glavnega odbora Zveze enotnih sindikatov Slovenije, nagrado 30.000 din in častni naziv „ZASLUŽNI KOLEKTIV SVOJE STROKE“.

Dobro smo se pripravili za to slovesnost. Vse podjetje je bilo okrašeno z zelenjem, delavnice in drugi prostori so bili očiščeni, povsod, kamor si pogledal, si videl praznično razpoloženje. Ob vhodu so bili postavljeni mlaji in slavolok z napisom: „S požrtvovalnim delom k novim uspehom“.

Obratovodja tov. Jeram je v uvodnem govoru orisal uspehe in težave kolektiva, obenem pa poudaril, da prehodne zastave, ki smo si jo priborili, ne damo iz rok. Nato je zastopnik Glavnega odbora Zveze sindikatov Slovenije tov. Černe predal prehodno zastavo in nagrado 30.000 din. V imenu kolektiva Gradiša se je zahvalil tov. Mavrin, ki je dal v imenu kolektiva obvezo, da bomo letni plan dosegli do 29. novembra ter zboljšali kvaliteto in kvantitetu izdelkov.

Vsek član OF je v okviru svoje organizacije dolžan skrbeti za politični, gospodarski in kulturni dvig svojega kraja!

Spomini na Treviso in Gonars

Za dvig slave Mussolinijevega imperija sem moral tudi jaz poleg mnogih drugih dobro leto občudovati jasno italijansko nebo in okušati dvatisočletno rimske kulturo.

Monigo je naselje blizu Trevisa z veliko kasarno, ki je tedaj služila za taborišče. Ko so nas pripeljali vročega julijskoga popoldneva tja, sem imel vtis, da sem v vojašnici tujške legije nekje v Maroku. Ta vtis se je vedno bolj stopnjeval, ko so nas prestevali. Da ne bi onečastili Imperija, smo morali stati tudi po štiri ure. Preden so nas Lahij odpeljali iz novomeških zaporedov, so govprili, da nas ščitijo pred „banditi“. Dejali so, da bomo šli v Italijo, kjer se bomo kopali, sončili, igrali tenis in podobno. Spominjam se nekega naivneža, ki je prosil paznika, da mu dovoli sporočiti domačim, naj mu posluje teniški lopar. Ta je pač spadal v šolo za manj nadarjene. Ko je bilo prestevanja konec, smo se takoj spoznali z interniranci, ki so bili tamkaj že pred nami. Neki znanec iz Ljubljane mi je povedal, da je za vsak najmanj prestopek zoper „hišni red“ zelo priljubljena kazenska vezanje na kol v opoldanski vročini.

Ze prvi dan smo imeli čast spoznati „Sultana“, kaplarja kraljevih karabinerjev, ki je imel ponašanje in pamet nekdanjih žandarjev cesarja Franca Jožefa I. Debels, zarapel dedec, ki je bil prepričan, da je

Italija najbolj medro urejena država na vseh možnih svetovih. Ker je upravičeno sumil, da nismo njegovega mnenja, nam je skušal dokazati želesno pest rimske pravčnosti s stalnim rjovenjem, rezgetanjem in vezanjem na kol. Ob vsaki priliki je imel na zalogi ustrezni moralen nauk in gledokoumen primer. Včasih je ubral tudi sentimentalne strune. Dejal je, kako bi bilo lepo, če bi se mi z laškimi bersaljerji vred borili proti skupnemu sovražniku, komunističnemu antikristu. Sicer je pa delal čast vsem polentartjem, kar se tiče junashčev. Strah ima pač velike oči. Da ne bi napadli Italije, nam je na žepnih nožičih in škarjicah polomil konice. Prav tako bedast je bil neki starejši kapetan. Zelo verjetno je bil še neumnejši, ker je imel višji čin, kajti v italijanski armadi so se čini ujemali z ustrezeno količino neumnosti. Na podlagi Gašperjeve pameti smo sklepali, da je za generalstabenega polkovnika nujen predpogoji paraliza. Vsako nedeljo so nas gnali k maši, ki jo je opravljala mlad načarfumiran kurat. Vzdrževanje reda je prevzel hauptman Gašper. Strogo prepovedano je bilo biti v sami srajci. „Oblecite suknjič, saj greste vendar pred Bogom“, je zatrobental Gašper. Prav rad je prihajal tudi h kotlom, kadar so nam delili hrano. Izza škornju je potegnil žlico, dostojanstveno zajel iz kotla smrdljivo zelenko tekočino, jo pokusil in mlaskajoč z jezikom bleknil: „Najizvrstnejša juha“. Ne-

kdo v vrsti je bil tako priseben, da mu je takoj odgovoril, da pravimo taki stvari pri nas smrdljiva voda. Take nesramnosti dobri gospod stotnik pač ni pričakoval. Zamomiljal je nekaj o kolu in streljanju, nакar je odkrevsal k naslednjemu kotlu. Značilno za Lahe je bilo, da so poklicali za spreobrnitev tradicionalno vernega slovenskega ljudstva na pomoč celo nekega kardinala, ko so videli, da navadne maše nič ne pomagajo. Med njegovim govorjenjem so uboge žrtve iz Cabra vedno glasneje vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Addio, addio...“ Prav fašistični izdrorek je bil podporočnik Bruno Zanoni. Komaj je odpri usta, je dejal: „Jaz sem vaš in vi ste moji sovražniki“. Prva polovica izjave vzklikale: „Kruha nam dajte!“ Eminenca svojega govora ni utegnila končati, pa je predčasno pomahala z rokami in rekla: „Add

TEDENSKA KRONIKA

V počastitev 32. obletnice KPJ in 14. obletnice KPS je bil 19. aprila v Kranju uspel koncert, na katerem je o razvoju KPJ govorila org. sekretar MK KPS Kranj tov. Ravtar Marija. — Prav tako pa so v vseh kolektivih predavanja o razvoju KPJ.

Dramska sekcija IZUD-a "Gorenjec" Predosje uprizori v nedeljo 29. aprila ob 16. uri na Kokriči dramo v petih dejanjih Antonia Kušarja: "Živ pokopan". Predprodaja vstopnic v zadružnem domu pri hišniku.

KAJ SEM SLIŠAL PRI DUPLJANSKIH ZADRUŽNIKIH?

Pomlad je prišla in z njo tudi delo na polju. V Dupljah sem se peljal po cesti in slišal razgovor pred zadružno. Zato sem postal in prisluškoval razgovoru, čeprav to ni lepo. Nekdo je pripovedoval nekemu moškemu, da je bil že dan poprej pri Francetu in da mu je obljudil zadružnega konja za vožnjo gnoja. Ko je tisti dan prišel k njemu, ga je Francetova žena najprej prav lepo odpravila, nato pa ga je odpravil še sam France, češ, da bo vozil iz gozda drva. Zelo sem radoveden, kdo je ta France, ki ima tako malomaren odnos do sodelavcev — zadružnikov. Zato pa prosim, da ga odbor zadruge opozori, da ne bo še nadalje nagajal ostalim zadružnikom.

KULTURNO ŽIVLJENJE V PREDOSLJAH

Izobraževalno umetniško društvo "Gorenjec" je poživel svoje delovanje. Plan za letošnjo sezono ni bil preobširen, toda izpolnil se bo v polni meri. Predvidene so bile tri igre. "Pot do zločina" Miška Kranjska je bila uprizorjena trikrat. "Živ pokopan" Toneta Kušarja je bila do sedaj dvakrat in zelo zadovoljivo uprizorjena. Publike je bila presenečena. Premiero je povzdignil nastop sindikalnega kvarteta, ki je nastopil v počastitev 10. obletnice OF z umetniško izbranim programom. Večja počastitev tega praznika bo na sam praznik. Ze na predvečer bodo organizirali kresovanja z govorji in harmoniko. Dopolne bo pionirska proslava, zvečer pa za ostale ljudi. Nastopajo pionirji in dramski sekcijski, ki bo uprizorila dramo "Puške ge Carrar" iz španske osvobodilne borbe. Okrasili bodo tudi partizanske grobove in spomenik padlih borcem ter obiskali partizanska bojišča. Svet za prosveto si je zadal nalog, da bo izvedel akcijo za nabavo novega prepotrebnega zastora in stolov. S složnim delom in s pomočjo množičnih organizacij si bo prizadeval svet državljanov nuditi Predosljam čim več kulture in prosvete.

Z. C.

NISO VEĆ STARI ČASI!

V ribarski zadruzi v Kranju so na krmilu nekateri meščani, ki želijo, da bi ribe lovili samo izvoljeni predvojni ribiči. Ne gre jim v račun, da bi v revirju lovili še kdo drugi.

Ze dejstvo, da je prispevek za posameznega člana tako velik, odbija ljubitelje tega športa, da bi se vključevali v zadružno, to pa ima za posledico, da se pojavitajo tatvine rib.

Zeleli bi, da bi ribarska zadružna mislila tudi na svoj pomladec. Naša naj bi način kako znižati prispevke za delavca in nameščenca. Onim tovaršem izpred vojne pa želimo, da bi se z razširjivo družin posameznih revirjev spriznili.

SPOMINSKI DNEVI

27. prila 1941. — ustanovitev Osvobodilne fronte slovenskega naroda.
28. aprila 1947. — Ljudska skupščina FLRJ je sprejela zakon o petletnem planu.
1. maj — mednarodni praznik dela.
2. maj 1945. — enote IV. operativne zone vrčeno s Koroškim in Kokrškim odredom prodiranje proti Celovcu.
3. maj 1941. — na Gorenjskem se zbirajo prvi borce za boj proti fašističnemu okupatorju in začno prvo zbiranje orožja in strelič.

TURNA SLUŽBA

Od 28. aprila, dežurno službo sta Kranja in K. mar. tel. 268. Obiškovanje do 18. dežurni zdravnik težjimi poškodbami tvami.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče

Petak, 27. aprila ob 20. uri krstna predstava, Prežihov Voranc: "Pernjakovi".

Nedelja, 29. aprila ob 16. uri, Prežihov Voranc: "Pernjakovi".

"Storžič" Kranj: od 28. do 30. aprila, jugoslovanski film "Zastava".

"Svoboda" Stražišče: od 27. do 30. aprila, angleški film "Ne zapusti me".

"Skofja Loka": od 27. do 29. aprila, francoski film "Ob zori".

"Predilec" Skofja Loka: 28. in 29. aprila, avstrijski film "Beli sen".

"Tržič": od 27. do 29. aprila, ameriški film "Erzovav na zapad".

Koncerli

V petek, 27. ap. ob 18. uri bo v veliki dvorani sindikalnega doma "Koncert plesne glasbe". Sodelujejo člani Radia in revijski orkester: Metro, Pojeta Jelka Cvetežar in Miki Muster, Dirigent Seppe Mojzes. Predprodaja vstopnic v Državni založbi Slovenije. Ob 21. uri v dvorani tovarne Inteks ples. Igra revijski orkester Metro. Vabljeni!

Oljave!

Ob pripravah za proslavo 10. obletnice OF in praznika dela ne uničujmo gozdov in parkov! Pri kresovih pozor na gozdne požare, vsako gorišče kresov se mora dokončno pogasiti.

Poverjeništvo za gozdarstvo OLO Kranj-okolica

Okrajsko gostinsko podjetje Kranj-okolica se priporoča za obisk v dneh 27. aprila in 1. ter 2. maja. Za dobro jedačo in pičajo je preskrbljeno v vseh obratih: na Kokriči, Podreči, Češnjici, Domu na Brdu in Domu na Čemšeniku.

Uprava.

Uprava Gostinstva Kranj sporoča, da bo od 1. maja 1951 gostilna v Kotu in gostilna pri "Peterčku" sprejemala abonente. Cena mesečnega abonma (kosilo in večerja) 1.400 dinarjev.

mali oglasi

Prodam moško in žensko kolo in dvotonosko harmoniko. Smarjetna gora 7.

Ročna torbica, siva, je bila v ponedeljek 16. marca pozabljena na živilskem trgu v Kranju. Pošten najditev naj si denar obdrži, torbico z ostalo vsebino in dokumenti pa odda pri blagajni lekarne Kranj. Jenkova 1.

Isčem honorarno zaposlitev za 4 ure na dan, najraje v gostinsko podjetje. Ponudbe na upravo lista.

Prodam skoro nov štedilnik znamke "Pionir". Simunac, Kranj, Partizanska 13.

Proglasam za neveljavno izgubljeno sindikalno izkaznico štev. 3200304 na ime Jošt Pavel.

Prodam dobro ohranjen čevljarski šivalni stroj znamke "Singer". Naslov v upravi lista.

Proglasam za neveljavni blok št. 6357 izdan v komisiji trgovini Kranj na ime Koncilja — Kokrica.

Sindikalno izkaznico štev. 42420 na ime Mezek Frančka, proglašam za neveljavno.

Sprejemem službo perice k 10 družinam. Poštena in čista, Naslov v upravi lista.

Prodam lepo kompletno spalnico, moderniziran kmečki slog, lepo poslikana, hrastovo veliko sobno kredenco in 2 globoka fotela. Ponudbe na Ivanšek, Ljubljana, Prešernova cesta 48/II. — desno.

Trgovska vajenka z nekaj prakse išče mesto v Skofji Loki, Kranju, Ljubljani ali okolici. Ponudbe na upravo lista.

Opozarjam, da nisem plačnik za mojim možem Jožef Kastelicem iz Zg. Bitnja 76. Kastelic Angela.

Cevljarskega pomočnika sprejemem takoj. Andrej Cernilec, Koroška 31, Kranj.

Rolete in drvititke za popravilo in seставo se sprejemajo. Kobal Peter, Kranj, Tomšičeva 27.

FIZKULTURA, SPORT

NOGOMET V ŠKOFJI LOKI

V Škofji Loki se je življenje na nogometnem polju res razgibalo, saj je ni nedelje brez tekme. Odbor je sklenil, da bodo v letu 1951. tekmovala tri moštva, kar mu je tudi uspelo. Nastopala bodo sledeča moštva: prvo moštvo tekmuje za prvenstvo v II. republiški ligi, mladinci tekmujejo za prvenstvo Gorenjske, pionirji pa bodo s tekmovanjem za prvenstvo Gorenjske kmalu pričeli. Prvo moštvo je že v lanskem jesenskem delu Oblastnega tekmovanja želo uspehe, ter se je na podlagi tega plasiralo letos v republiško ligo. Pred pričetkom republiškega tekmovanja, je bilo tekmovanje za 10. obletnico OF, kjer je "Ločan" dosegel sledeče uspehe: Ločan : Ljubljelj 3:1; Ločan : Zelezničar 8:1; Ločan : Gregorčič 4:1; Ločan : Korotan 1:2. To se pravi, da je Ločan resen tekmev vsej Gorenjski, saj bi obratni rezultat proti Korotanu prav tako odgovarjal, ker sta bili moštvi enakovredni. Mladinci so preteklo nedeljo odigrali prvo tekmo za prvenstvo proti SD Bratstvo iz Jesenje in zmagali z rezultatom 3:1. Najmlajšim posvečamo vso pažnjo. Za predpripravo k prvenstvu, so že odigrali dve tekmi z nerešenim rezultatom.

Posebno pohvalo zaslubi naš Nikolaj, ki je poleg svojih 52 let veden in marljiv odbornik, ter še tudi aktiven igralec, ki je vedno za zlato rezervo. Pohvaliti je treba tudi našega trenerja tov. kapetana Radanova in referenta tov. Savnika.

Da smo preboleli krizo v pomanjkanju igralcev, nam je mnogo pripomogla nova odredba, da lahko sodelujejo v civilnih klubih tudi tovariši oficirji in podoficirji.

Z 10. obletnico OF je vodstvo pripravilo v sklopu televadnega društva celodnevni spored za 27. april. Dopoldan bo odprtje spominske plošče, ki jo bo odprtela ZB. Dalje šahovska simultanka z mojstrom iz Ljubljane, namiznoteniška sekacija pa bo priredila tekmovanje za prvenstvo Skofje Loke. Popoldan bo nogometni turnir, na katerem bodo sodelovali SD Plavž iz Zelezničar, Smuk iz Starega vrha in moštvo Ločana.

ŠAH

Partija iz sindikalnega moštvenega šahovskega turnirja v Kranju Collejeva igra

Beli: Sikošek (Iskra) Črni: Pogačnik (MLO)

1. d2—d4 d7—d5 2. Sgl—f3 Sg8—f6 3. e2—e3 (Beli pripravlja poseben sistem otvoritve, ki so ga imenovali po umrljem belgijskem mojstru Colle-u. Ta način igre pa je dvorenzen. Beli kakor črni lahko zaideta v težave).

3. — — — c7—c6

(Običajno skuša črni rušiti belo središče s c7—c5, ker je to najboljša obramba proti Collejevemu sistemu. Beli si zgradi pozicijo tako: kmeti staje na c3, d4, e3, lovec na d3, skakač na f3 in d2 ter dama na c2 ali e2. Beli namerava z e3—e4 odpreti e linijo in diagonalo c1—h6 ter napadati po diagonali b1—h7. Črni ima v tem sistemu težko stališče. V partiji igранa poteza 3. — — — c7—c6 ima namen udariti z e kmetom na e5 ter s tem doseči v središču ravnotežje) 4. Lf1—d3 Lc8—g4 5. Sbl—d2?

(Običajno nadaljevanje Collejevega sistema ne gre več. Beli mora tu plan spremeni. Igrati bi moral 5. c4 ter kasneje napadati z Db3 damsko nasprotniku krilo, ki je zaradi odsotnosti loveca c8 oslabljena).

5. — — — Sb8—d7 6. 0—0 e7—e5! 7. d4—e5 : Sd7—e5 : (Prednost že prihaja na stran črnega. 8. Dd1—e2 Lf8—d6 9. h2—h3? Lg4—h5 10. c2—c4 Sedaj je ta udar v središču prekasen).

10. — — — Dd8—d7 11. Tf1—e1 0—0—0 12. Sf3—e5 : Ld6—e5 : (Po Le2 : 13. Sd7 : Ld3 : 14. Sf6 : gf6 : bi beli pozicijo izenačil). 13. Sd2 — f3 Le5—c7 14. c4 — c5 Sf6—e4 (Vezava skakača na f3 po lovecu h5 otežkoča belemu vsako manevriranje figur. Črni že preti s S—c4 — g5 in z zamenjavo skakača osvojiti h3 kmeta. Visi tudi kmet na c5. Zaradi značilne slabitve bele kraljeve pozicije po 9. potezi h2—h3, ima beli že izgubljeno igro.)

15. g2—g4 Lh5—g4 : 16. h3—g4 : Dd7—g4 : + 17. Kg1—f1 Dg4—h3 + 18. Kf1—g1 Se4—g5! 19. Sf3—e5 Lc7—e5 : (Beli nima nobene dobre obrambe) 20. f2—f4 Sg5—f3 + 21. Kf1—f2 Sf3—e1 : 22. Kf2—e1 : Le5—f4 : 23. Ke1—d1 Th8—e8 24. De2—f2 Dh3—h1 + Beli se vda.

O B V E S T I L O

Krajevni odbor Zveze borcev Gorenja vas bo 27. aprila proslavil 10. obletnico OF. Na predvečer priredi igro "Naša kri", zutraj ob 7. uri bo budnica, nato šolska akademija, po akademiji pa krene sprevod na grob padlih borcev in talcev. Nato bo odkritje spomenika in popoldan proslava.

Vabimo vse partizane, ki so se borili v naših krajinah, da se udeležijo odprtja spomenika svojih soborcev. Posebno pa vabimo starše in sorodnike padlih in pokopanih borcev v naši vasi, katerih imena bodo napisana na našem spomeniku. To so slediči:

Peternej Jožef, roj. 1917 Preska, pošta Medvode, padel kot talec 21. 7. 1943; Machner Feliks, roj. 1902 Stanežiče, padel kot talec 21. 4. 1943; Kosec Johan, roj. 1900 Dubeno, padel kot talec 21. 3. 1943; Kosec Andrej, roj. 1913 Dubeno, padel 21. 4. 1943; Vengust Dominik, roj. 1923 Duplaci, padel kot talec 21. 4. 1943; Brinšek Valentin, roj. 1918 Podotok, padel kot talec 21. 4. 1943; Cuzak Stefan, roj. 1911 Rakovnik, padel 21. 4. 1943; Petek Franc, roj. 1900 Godiče, padel kot talec 21. 4. 1943; Malij Johan, roj. 1891 St. Martin, Kamnik, padel kot talec 21. 4. 1943; Cesari Ludvig, roj. 1919 Jereka — Boh. Bistrica, padel kot talec 21. 7. 1943; Bojc Milan, roj. 1913 Vipava 150 padel 1943.

Odbor ZB Gorenja vas

ESPERANTSKO GIBANJE V KRAINU

17. marca 1949. je bilo ustanovljeno Esperantsko društvo v Kranju. To je bil prvi in glavni korak za poznejši napredok K razvoju je ogromno pripomogel dr. Rant Alojzij, ki je napravil na vseh krajinah propagando za učenje esperanta. Poseben tečaj je bil za Nemce, ki živijo v mestu. Kmalu nato je bil organiziran tečaj za začetnike pod vodstvom tov. Mizerita. Koncem tega tečaja je štelo društvo 35 članov. Sedaj so vsako leto teč

Mestni komite KPS Kranj čestita k 1. maju vsem delovnim ljudem mesta Kranja in okolice

Okrajni komite KPS Kranj-okolica izreka vsem osn. partijskim org., kraj. in tovarniškim komitetom KPS k 10. obletnici ustanovitve OF in k prazniku delovnega ljudstva 1. maju priznanje k doseženim uspehom, želi nadaljnih zmag pri uresničitvi plana in utrditvi miru

Okrajni odbor ZB NOV Kranj-okolica

iskreno čestita vsem borcem, borkam, invalidom, vdovam, partizanskim sirotom in aktivistom iz časa NOB k 10. obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte in k prazniku delovnega ljudstva, k prvemu maju

Tesktilna tovarna „INTEKS“ v Kranju
čestita vsem delovnim kolektivom in ustanovam, da v nezmanjšanem delovnem poletu vztrajajo pri izvajanju planskih nalog po programu svoje Partije, ob prazniku **10. obletnice OF in ob 1. maju**

Okrajni svet Zveze pionirjev Kranj - okolica

iskreno čestita vsem pionirskim odredom in krajevnim svetom
ob 10. obletnici Osvobodilne fronte in za delavni praznik 1. maj.

Okrajni svet Kranj

čestita vsem sindikalnim podružnicam, članom sindikata, upravam podjetij in ustanov k
10. obletnici Osvobodilne fronte
in k doseženim uspehom v času tekmovanja ter velikemu delavskemu prazniku 1. maja,

Uprava, partijska in sindikalna organizacija tovarne.

„OBUTEV“

KRANJ

se pridružujejo ostalim kolektivom v naši socialistični državi in iskreno čestitajo k prazniku **10. obletnice ustanovitve OF in k 1. MAJU**

Uprava in sindikalna podružnica gradbenega podjetja

„PROJEKT“ iz Kranja

čestitata vsem delovnim kolektivom, udarnikom, racionalizatorjem in novatorjem naših podjetij k njihovim uspehom za izgradnjo socializma

ob prazniku
27. aprila
in **1. maja**

Delovni kolektiv Okrajnega magazina Kranj - okolica

ob 10. obletnici Osvobodilne fronte in
1. maju

iskreno čestita vsem delovnim kolektivom k njihovemu velikemu prazniku, žečeč, da v bodoče še revolucionarnejše izpolnjujemo svoje naloge po direktivah naše Partije in maršala Tita, ki se nenehoma borita za pravice delavskega razreda in ohranitev svetovnega miru.

Vsemu delovnemu ljudstvu okraja Kranj čestita

Okr. trgovsko podjetje „PREHRANA“, Kranj - okolica
k 10. obletnici ustanovitve OF in k prazniku 1. maja.

Kovinarska zadruga „NIKO“ v Železnikih

čestita vsem delovnim kolektivom k doseženim uspehom in k prazniku 27. aprila in delavskemu prazniku 1. maja.

Delovni kolektiv **„Gradis-IMM“** centralni obrat delavnice Škofja Loka pošilja vsem delovnim kolektivom prvomajski čestitke k že doseženim uspehom.

Ob priliki 10. obletnice OF in 1. maja, čestita uprava

Bombažne predilnice in tkalnice v Tržiču

vsemu delovnemu kolektivu, kakor tudi vsem potrošnikom in dobaviteljem, z željo, da bomo s skupnimi močmi častno doprinesli svoj delež za čimprejšnjo izgradnjo socializma.

S proizvodi ustvarjamo devize, pomagamo graditi težko industrijo, kreplimo socializem za čim lepše življenje posameznih delovnih kolektivov.

Tovarna klobukov
ŠKOFJA LOKA

V uspehih naše dosedanje borbe bomo gradili našo bočnost. — Pri tem delu želi mnogo uspeha kolektiv

Industrije pletenin, rokavic in konfekcije - Kranj

Mestno trgovsko podjetje
„Preskrba“ v Kranju

s svojimi 21 špecerijami, 5 poslov. zelenjave, 11 mlekariami
iskreno čestita vsem svojim odjemalcem k delavskemu prazniku 1. maja.

Okrajni ljudski odbor Kranj-okolica**Poverjeništvo za turizem
in gostinstvo****Zakupna gostišča:**

gostilna	Pri Drajnaruju	- Benedičič Silvester P Ševo
gostilna	Pod Kališem	- Rozman Francka Z g. Bela
gostilna	Javornik	- Meglič Franc Lom
gostilna	Pod Dobrčko	- Košir Anica Sv. Neža
gostilna	Pri Jurčku	- Ribnikar Milan Kovor
gostilna	Na Gaštej	- Bašar Minka Kovor
gostilna	Pri Francejnu	- Poljane Franc Sebenje
gostilna	Pri Peħarecu	- Markelj Angela Podtabor
gostilna	Oman Karel	- Goriče
gostilna	Pri Štihelnu	- Knific Marija Z g. Besnica
gostilna	Na Razpokah	- Berce Cilka Nemilje
gostilna	Pri Gorjanecu	- Bukovnik Franc Hotemože
gostilna	Globočnik Ciril	- Žabnica
gostilna	Pri Kovarju	- Žirovnik Anton Smlednik
gostilna	Oblak Marija	- Zapoge
gostilna	Ob Sori	- Oblak Lovro Sora
gostilna	Osojnica	- Eržen Andrej Savodenj
bife	Kosec Antonija	- Železniki

se priporočajo v praznikih**27. aprila in 1. maja!****Okrajni odbor OF Kranj-okolica**

želi vsem članom Fronte, delovnim kolektivom, vsem osnovnim organizacijam in vsem ostalim množičnim organizacijam mnogo uspehov pri graditvi naše socialistične domovine ob prazniku **27. aprila** ter ob delavskem prazniku **prvega maja**

10. letnici

Vsem kulturno просветnim društvom ob
Osvobodilne fronte in za delovni praznik 1. maja
prisjetno čestita za dosežene uspehe

Okrajni odbor Ljudske prosvete**Delovnemu ljudstvu čestita za 27. april -****10-letnice OF in za 1. maj - Praznik dela****Predsedstvo in Izvršilni odbor OLO Kranj-okolica****Okrajna zveza kmetijskih zadrug v Kranju**

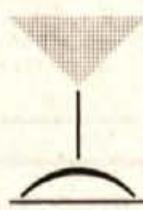
čestita vsem kmetijskim zadrugam in ekonomijam,
kakor tudi vsem podjetjem, zadružnikom in uslužbenecem k del. prazniku 1. maja ter jim želi v bodočem
letu še več uspehov pri izgradnji socializma!

Delovni kolektiv Gostinstva iz Kranja čestita vsem
kolektivom mesta Kranja ob prazniku dela in 10-letnici OF

V tekmovanju na čast 10. obletnice ustanovitve OF čestitamo vsem delovnim kolektivom k doseženim uspehom
in želimo, da bomo vsi delovni ljudje naša praznika 27. april in 1. maj praznovali v pripravah na nove delovne zmage

**Zasluzni kolektiv
tov. gum. izdelkov
„SAVA“ - KRAJN**

27. APRIL

želima vsem znancem in prijateljem uspehov in
zmag v borbi za lepša bodočnost naših narodov.

praznik delovnih spominov borb za svobodo,
praznik enotnosti in bratstva,
praznik naše svetle bodočnosti

Okrajno trgovsko podjetje

„SADJE VINO“
KRANJ

Vsem cenjenim odjemalcem, delovnim kolektivom, znancem in prijateljem želima

1. MAJ 1951

delovnih zmag srečno in jasno
bodočnost

v gigantski borbi za izgradnjo domovine.

Okrajno trgovsko podjetje

„SADJE VINO“
KRANJ